Teisipäev, 15. veebruar 2022

P9_TA(2022)0025

Geneetiliselt muundatud puuvill GHB614 (BCS-GHØØ2-5)

Euroopa Parlamendi 15. veebruari 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 (BCS-GHØØ2-5) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D076839/01 – 2021/3006(RSP))

(2022/C 342/04)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse komisjoni rakendusotsuse eelnõu, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 (BCS-GHØØ2-5) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D076839/01,

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta ([1]), eriti selle artikli 11 lõiget 3 ja artikli 23 lõiget 3,

— võttes arvesse määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises toiduahela ja loomatervishoiu komitees 8. detsembril 2021. aastal toimunud hääletust, mille tulemusel arvamust ei esitatud, ning võttes arvesse, et arvamust ei esitatud ka 31. jaanuaril 2022. aastal apellatsioonikomitees toimunud hääletuse tulemusel,

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruse (EL) nr 182/2011 (millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes) ([2]) artikleid 11 ja 13,

— võttes arvesse Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 28. mail 2021. aastal vastu võetud ja 7. juulil 2021. aastal avaldatud arvamust ([3]),

— võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone, milles esitatakse geneetiliselt muundatud organismide (edaspidi „GMOd“) kasutamiseks lubade andmisele vastuväiteid ([4]),

---

([1]) ELT L 268, 18.10.2003, lk 1.

([2]) ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

([3]) EFSA geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 komisjoni teaduslik arvamus loa pikendamiseks määruse (EÜ) nr 1829/2003 alusel (taotlus EFSA-GMO-RX-018), EFSA Journal 2021; 19(7):6671, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/6671

([4]) Euroopa Parlament võttis kaheksandal ametiajal vastu 36 resolutsiooni, milles esitatakse GMOde lubamisele vastuväiteid. Lisaks sellele on parlament võtnud üheksandal ametiajal vastu järgmised resolutsioonid:
- Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0028).
- Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba A2704-12 (ACS-GMØØ5-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0029).
- Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm või neli MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 ja DAS-40278-9 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0030).

Teisipäev, 15. veebruar 2022

— Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0054).

— Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 89788 (MON-89788-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0055).

— Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 ja alakombinatsioone MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 ning NK603 × DAS-40278-9 sisaldavaid, nendest koosnevaid või nendest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0056).

— Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm, neli või viis Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 ja GA21 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0057).

— Euroopa Parlamendi 14. mai 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87708 × MON 89788 × A5547-127 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0069).

— Euroopa Parlamendi 11. novembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm MON 87427, MON 89034, MIR162 ja NK603 ühekordset transformatsiooni, ja millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni rakendusotsus (EL) 2018/1111, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0291).

— Euroopa Parlamendi 11. novembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0292).

— Euroopa Parlamendi 11. novembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm või neli MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 and NK603 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0293).

— Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0365).

— Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm MON 87427, MON 89034, MIR162 ja MON 87411 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0366).

— Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MIR604 (SYN-IR6Ø4-5) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0367).

— Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 88017 (MON-88Ø17-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0368).

— Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 (MON-89Ø34-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0369).

— võttes arvesse kodukorra artikli 112 lõikeid 2 ja 3,

— võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni resolutsiooni ettepanekut,

A. arvestades, et komisjoni otsusega 2011/354/EL ([5]) anti luba viia turule geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 (edaspidi „geneetiliselt muundatud puuvill“) sisaldavat, sellest koosnevat või sellest valmistatud toitu ja sööta; arvestades, et kõnealune luba hõlmas ka selliste muude toodete (v.a toit ja sööt) turule laskmist, mis sisaldavad geneetiliselt muundatud puuvilla või koosnevad sellest ja mida kasutatakse nagu muud puuvilla, kuid mida ei viljelda;

B. arvestades, et 22. aprillil 2020 esitas Saksamaal asuv BASF SE Ameerika Ühendriikides asuva äriühingu BASF Agricultural Solutions Seeds US LLC (edaspidi „taotleja“) nimel komisjonile määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklite 11 ja 23 kohase taotluse kõnealuse loa pikendamiseks;

C. arvestades, et 28. mail 2021 võttis EFSA geneetiliselt muundatud puuvilla loa pikendamise kohta vastu pooldava arvamuse, mis avaldati 7. juulil 2021; arvestades, et 5. märtsil 2009 võttis EFSA geneetiliselt muundatud puuvillale esialgse loa andmise kohta vastu pooldava arvamuse, mis avaldati 10. märtsil 2009 ([6]);

D. arvestades, et geneetiliselt muundatud puuvillas väljendub maisist pärinev modifitseeritud 5-enopüruvüül-shikimhappe-3-fosfaadi süntaas (2mEPSPS), mis ei ole tundlik toimeainet glüfosaati sisaldavate laiaspektriliste taimelehtedel tärkamisjärgselt kasutatavate herbitsiidide suhtes ([7]); arvestades, et geneetiliselt muundatud puuvill talub glüfosaati ehk nn lisaherbitsiidi;

E. arvestades, et kuigi puuvillaseemneõli kasutatakse Euroopas inimtoiduks suhteliselt vähe, leidub seda paljudes toiduainetes, sealhulgas salatikastmetes, majoneesis, valikpagaritoodetes, šokolaadivõietes ja -helvestes; arvestades, et loomadele söödetakse puuvilla peamiselt puuvillaseemnekoogi või -jahuna või täisrasvaste puuvillaseemnetena ([8]); arvestades, et ka inimesed tarbivad puuvilla puuvillajahuna;

— Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 × T304-40 × GHB119 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0080).
— Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MZIR098 (SYN-ØØØ98-3) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0081).
— Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba DAS-81419-2 × DAS-44406-6 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0334).
— Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud maisi 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 ning geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm 1507, MIR162, MON810 ja NK603 transformatsioonidest, sisaldavaid, neist koosnevaid või valmistatud tooteid (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0335).
— Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi Bt 11 (SYN-BTØ11-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0336).

([5]) Komisjoni 17. juuni 2011. aasta otsus 2011/354/EL, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 viia turule geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 (BCS-GHØØ2-5) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud kaupu (ELT L 160, 18.6.2011, lk 90).

([6]) Geneetiliselt muundatud organismide komisjoni teaduslik arvamus, milles käsitletakse ettevõtte Bayer CropScience taotlust (viide EFSA-GMO-NL-2008-51) lasta toidu ja söödana kasutamiseks ning importimiseks ja töötlemiseks turule glüfosaaditolerantne geneetiliselt muundatud puuvill GHB614 vastavalt määrusele (EÜ) nr 1829/2003, EFSA Journal 7(3):985, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2903/j.efsa.2009.985

([7]) EFSA 2009. aasta arvamus, lk 7.

([8]) EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni teaduslik arvamus, mis käsitleb geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 × T304-40 × GHB119 hindamist toiduks ja söödaks kasutamise ning impordi ja töötlemise puhul määruse (EÜ) nr 1829/2003 alusel (taotlus EFSA-GMO-NL-2014-122), EFSA Journal 2018; 16(7):5349, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2018.5349, lk 22.

Teisipäev, 15. veebruar 2022

Puuduv hinnang lisaherbitsiidi kohta

F. arvestades, et komisjoni rakendusmääruses (EL) nr 503/2013 ([9]) nõutakse selle hindamist, kas eeldatavad põllumajandustavad mõjutavad uuritud näitajate tulemust; arvestades, et kõnealuse rakendusmääruse kohaselt on see eriti oluline herbitsiidiresistentsete taimede puhul;

G. arvestades, et mitu uuringut näitab, et geneetiliselt muundatud herbitsiiditolerantsete kultuuride kasvatamise tagajärjel hakatakse rohkem kasutama lisaherbitsiide, seda peamiselt herbitsiiditolerantse umbrohu tekke tõttu ([10]); arvestades, et sellest tulenevalt tuleb eeldada, et geneetiliselt muundatud puuvill puutub kokku nii suuremate kui ka korduvate glüfosaadiannustega, mistõttu võib saagis esineda nende ainete jääke suuremates kogustes;

H. arvestades, et EFSA järeldas 2015. aasta novembris, et glüfosaat ei ole tõenäoliselt kantserogeenne, ja Euroopa Kemikaaliamet järeldas 2017. aasta märtsis, et selle klassifitseerimata jätmine oli õigustatud; arvestades, et Rahvusvaheline Vähiuurimiskeskus, mis on Maailma Terviseorganisatsiooni vähiuuringutele spetsialiseerunud keskus, klassifitseeris seevastu 2015. aastal glüfosaadi inimeste jaoks tõenäoliselt kantserogeenseks aineks; arvestades, et mitu hiljutist eelretsenseeritud uuringut kinnitavad glüfosaadi kantserogeenset toimet ([11]);

I. arvestades, et EFSA andmetel puuduvad toksikoloogilised andmed, mis võimaldaksid hinnata glüfosaaditolerantsete geneetiliselt muundatud põllukultuuridega seotud glüfosaadi lagunemisproduktidest tarbijatele tulenevat riski ([12]);

J. arvestades, et geneetiliselt muundatud taimedes leiduvate herbitsiidijääkide ja nende lagunemisproduktide hindamist ei loeta EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni pädevusse kuuluvaks ning seetõttu seda GMOdele loa andmise menetluse raames ei tehta; arvestades, et see põhjustab probleeme, sest asjaomaste geneetiliselt muundatud taimede puhul võib seda, kuidas taim lisaherbitsiide lagundab, ja lagunemisproduktide (edaspidi „metaboliidid“) koostist ja seega ka nende toksilisust mõjutada geneetiline muundamine ise ([13]);

Liikmesriigi pädeva asutuse märkused

K. arvestades, et liikmesriigid esitasid kolmekuulise konsulteerimisperioodi jooksul EFSA-le palju kriitilisi märkusi ([14]); arvestades, et need kriitilised märkused hõlmavad asjaolu, et kuna puudub tegelik järelevalvesüsteem, mis võimaldaks konkreetselt jälgida GMOde või nende kõrvalsaaduste tarbimist inimeste või loomade poolt, ei ole võimalik teha asjakohaseid järeldusi GMOde tarbimise ohutuse kohta kümne aasta lõikes; seirearuannetes (2011–2019) on palju puudusi ning need ei ole kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/18/EÜ ([15]) ja vastavate suunistega ega EFSA 2011. aasta suunistega geneetiliselt muundatud taimede turustamisjärgse keskkonnaseire kohta; esitatud kirjanduse analüüs (mille taotleja esitas) ei olnud optimaalne ning oli seega puudulik ning geneetiliselt muundatud puuvilla pihustamise tõttu kontsentreerituma glüfosaadiga, mis uuringute andmeil on inimestele ja loomadele mürgine, esineb herbitsiidijääkide ja metaboliitide kogunemist põllukultuurides ja seetõttu toidu- ja söödaahelas tõenäoliselt rohkem;

([9]) Komisjoni 3. aprilli 2013. aasta rakendusmäärus (EL) nr 503/2013, mis käsitleb loa taotlemist geneetiliselt muundatud toidule ja söödale Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1829/2003 kohaselt ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 641/2004 ja (EÜ) nr 1981/2006 (ELT L 157, 8.6.2013, lk 1).

([10]) Vt näiteks S. Bonny artiklit „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact“ (Geneetiliselt muundatud herbitsiiditolerantsed põllukultuurid, umbrohud ja herbitsiidid: ülevaade ja mõju), Environmental Management, jaanuar 2016, 57(1), lk 31–48, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738 ning C.M. Benbrooki artiklit, „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years“ (Geneetiliselt muudetud põllukultuuride mõju pestitsiidikasutusele USAs – esimesed 16 aastat), Environmental Sciences Europe, 28. september 2012, köide 24(1), https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24

([11]) Vt nt: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1383574218300887, https://academic.oup.com/ije/advance-article/doi/10.1093/ije/dyz017/5382278, https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0219610, ja https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6612199/

([12]) EFSA järeldused toimeaine glüfosaadi pestitsiidina kasutamise riskihindamist käsitleva vastastikuse hindamise kohta, EFSA Journal 2015; 13(11):4302, lk 3, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4302

([13]) See on glüfosaadi puhul tõepoolest nii, nagu on kirjas EFSA põhjendatud arvamuses glüfosaadijääkide kehtivate piirnormide läbivaatamise kohta vastavalt määruse (EÜ) nr 396/2005 artiklile 12, EFSA Journal 2018; 16(5):5263, lk 12, https://www.efsa.europa.eu/fr/efsajournal/pub/5263

([14]) Liikmesriikide märkused, mis on kättesaadavad EFSA küsimuste registri kaudu (viide: EFSA-Q-2014-00721): https://www.efsa.europa.eu/en/register-of-questions

([15]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/18/EÜ geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta ja nõukogu direktiivi 90/220/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta – komisjoni deklaratsioon (EÜT L 106, 17.4.2001, lk 1).

Liidu rahvusvaheliste kohustuste täitmine

L. arvestades, et määruses (EÜ) nr 1829/2003 on sätestatud, et geneetiliselt muundatud toit ja sööt ei tohi avaldada kahjulikku mõju inimeste või loomade tervisele ega keskkonnale, ning nõutakse, et komisjon võtaks oma otsuse koostamisel arvesse kõiki liidu õigusaktide asjakohaseid sätteid ning teisi kõnealuse küsimusega seotud õiguspäraseid tegureid; arvestades, et need õiguspärased tegurid peaksid hõlmama liidu kohustusi, mis tulenevad Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) kestliku arengu eesmärkidest, Pariisi kliimakokkuleppest ja ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsioonist;

M. arvestades, et õigusega toidule tegeleva ÜRO eriraportööri 2017. aasta aruandes leiti, et eelkõige arengumaades on ohtlikel pestitsiididel tervisele laastav mõju ([16]); arvestades, et ÜRO kestliku arengu eesmärgi 3.9 abil soovitakse 2030. aastaks oluliselt vähendada selliste surmade ja haiguste arvu, mille on põhjustanud ohtlikud kemikaalid ning õhu, vee ja pinnase reostus ja saastumine ([17]); arvestades, et geneetiliselt muundatud puuvilla impordi lubamine suurendaks nõudlust selle glüfosaadiga töödeldud põllukultuuri järele, suurendades seeläbi kolmandate riikide töötajate ja keskkonna kokkupuudet sellega; arvestades, et töötajate ja keskkonna suurema kokkupuute oht on herbitsiiditolerantsete geneetiliselt muundatud põllukultuuride puhul eriti murettekitav, kuna kasutatavate herbitsiidide kogused on seal suuremad;

N. arvestades, et 2020. aastal avaldatud eelretsenseeritud uuringu kohaselt võib Roundup, üks maailma kõige laialdasemalt kasutatavatest glüfosaadipõhistest herbitsiididest tuua kaasa elurikkuse vähenemise, muutes ökosüsteemid saaste ja kliimamuutuste suhtes kaitsetumaks ([18]);

Ebademokraatlik otsuste tegemine

O. arvestades, et määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises toiduahela ja loomatervishoiu komitees 8. detsembril 2021. aastal toimunud hääletuse tulemusel arvamust ei esitatud, mis tähendab seda, et loa andmise ettepanek ei saanud liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamust; ning arvestade, et arvamust ei esitatud ka 31. jaanuaril 2022. aastal apellatsioonikomitees toimunud hääletuse tulemusel;

P. arvestades, et komisjon mõistab, et asjaolu, et komisjon et võtab GMOdele loa andmise otsused jätkuvalt vastu ilma liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamuseta, on problemaatiline ning tootelubade puhul üldiselt väga suur erand, kuid on geneetiliselt muundatud toidule ja söödale lubade andmise otsustamisel muutunud normiks;

Q. arvestades, et Euroopa Parlament võttis kaheksandal ametiajal vastu kokku 36 resolutsiooni, milles väljendatakse vastuseisu toiduks ja söödaks mõeldud GMOde turule laskmisele (33 resolutsiooni) ning GMOde kasvatamisele liidus (kolm resolutsiooni); arvestades, et üheksandal ametiajal on Euroopa Parlament väljendanud vastuseisu GMOde turule laskmisele juba 21 korral; arvestades, et ühelegi asjaomasele GMO-le loa andmiseks ei saadud liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamust; arvestades, et põhjused, miks liikmesriigid lubade andmist ei toeta, on muu hulgas ettevaatuspõhimõtte mittejärgimine loamenetluses ja riskihindamisega seotud teaduslikud kahtlused;

R. arvestades, et kuigi komisjon ise tunnistab puudujääke demokraatlikus protsessis, liikmesriikide toetuse puudumist ja Euroopa Parlamendi vastuväiteid, jätkab ta siiski GMOdele lubade andmist;

S. arvestades, et selleks, et komisjon saaks keelduda GMOdele loa andmisest, kui apellatsioonikomitees ei ole saavutatud liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamust, ei ole vaja õigusakte muuta ([19]);

([16]) https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx
([17]) https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/
([18]) https://www.mcgill.ca/newsroom/channels/news/widely-used-weed-killer-harming-biodiversity-320906
([19]) Määruse (EL) nr 182/2011 artikli 6 lõike 3 kohaselt võib komisjon loa anda, kuid ei pea seda tegema, kui apellatsioonikomitees ei ole selle toetuseks saavutatud liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamust.

Teisipäev, 15. veebruar 2022

1. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu ületab määruses (EÜ) nr 1829/2003 sätestatud rakendamisvolitusi;

2. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu ei ole kooskõlas liidu õigusega, kuna see ei ole kooskõlas määruse (EÜ) nr 1829/2003 eesmärgiga, milleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 178/2002 ([20]) sätestatud üldpõhimõtete kohaselt on luua alus inimeste elu ja tervise, loomade tervise ja heaolu ning keskkonna ja tarbijate huvide kaitse kõrge taseme tagamiseks seoses geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kasutamisega ning tagada samal ajal ka siseturu tõhus toimimine;

3. palub komisjonil oma rakendusotsuse eelnõu tagasi võtta;

4. kutsub komisjoni taas üles mitte andma herbitsiiditolerantsetele geneetiliselt muundatud põllukultuuridele luba enne, kui jääkidega seotud terviseriske on iga juhtumi puhul eraldi põhjalikult uuritud, kusjuures selleks tuleb täielikult hinnata geneetiliselt muundatud põllukultuuride lisaherbitsiididega pihustamise jääke, herbitsiidide lagunemisprodukte ja mis tahes kombineeritud mõju, sealhulgas geneetiliselt muundatud taimele endale;

5. tunneb heameelt asjaolu üle, et komisjon tunnistas lõpuks oma 11. septembri 2020. aasta kirjas parlamendiliikmetele, et GMOde lubamise otsuste tegemisel on vaja arvesse võtta kestlikkust ([21]); väljendab siiski sügavat pettumust selle pärast, et komisjon on sellest ajast saadik jätkuvalt andnud lube GMOde liitu importimiseks, hoolimata Euroopa Parlamendi jätkuvast vastuseisust ja sellest, et enamik liikmesriike hääletab selle vastu;

6. kutsub EFSAt üles nõudma andmeid geneetilistelt muundatud taimedest saadud toidu ja sööda tarbimise mõju kohta soolestiku mikrobioomile;

7. nõuab veel kord tungivalt, et komisjon võtaks arvesse liidu kohustusi, mis tulenevad sellistest rahvusvahelistest kokkulepetest nagu Pariisi kliimakokkulepe, ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsioon ja ÜRO kestliku arengu eesmärgid; kordab oma nõudmist lisada rakendusaktide eelnõudele seletuskiri, milles selgitatakse, kuidas need järgivad kahju mittetekitamise põhimõtet ([22]);

8. toonitab, et muudatusettepanekutes ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 182/2011 ([23]), ja mille Euroopa Parlament võttis vastu 17. detsembril 2020 nõukoguga peetavate läbirääkimiste alusena, märgitakse, et komisjon ei tohi anda GMOdele luba, kui liikmesriikide kvalifitseeritud enamus ei ole selle poolt; nõuab, et komisjon järgiks seda seisukohta, ning kutsub nõukogu üles jätkama oma tööd ja võtma selle ettepaneku suhtes kiiremas korras vastu üldise lähenemisviisi;

9. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

([20]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

([21]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf

([22]) Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon Euroopa rohelise kokkuleppe kohta (ELT C 270, 7.7.2021, lk 2), punkt 102.

([23]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0364.